

nat mozaik. Ta veličastna cerkev, ki je bila predmet občudovanja tujcev, je bila za brezbožnike predmet mrza in sovraštva. Organizacija brezbožnikov se je dolgo časa zaletavala v to cerkev. List »Brezbožnik« je zahteval, da se mora porušiti, ker je sramota za boljševiški režim. Opetovano izraženi želji in zahtevi brezbožnikov se je vlada udala ter ukazala, da se mora cerkev podreti. Meseca avgusta se je pričelo barbarsko delo rušenja, ki bo trajalo pol leta. Stalo pa bo to delo rusko državo milijone, ki bi jih država, ako bi res imela kaj socialnega smisla, lahko potrošila za ruskega delavca. Kmetje in delavci na Ruskem stradajo in hodijo raztrgani okoli, boljševiki pa trošijo denar za rušenje cerkva, ki so bile ponos ruskega naroda. Vandali so bili germansko (nemško) pleme, ki je v 5. stoletju po Kristusu divjalo po raznih pokrajinah države ter razdejal vse, kar mu je prišlo pod roke. Od njih se takšno počenje imenuje »vandalizem«. Kar pa počenjajo v 20. stoletju boljševiški brezbožniki, presega to zgodovinski vandalizem.

*

Pravi morilec pod ključem.

Od 28. avgusta do 22. septembra se je izmikal roki pravice pravi morilec 70 letne Julijane Heričeve na Gačniku pri Jarenini — Štefan Falež.

Kako je prišlo do aretacije?

V noči od 21. na 22. septembra je bilo vlomljeno v graščino dr. Glančnika pri Pragerskem. Vlomilec se je moral zadovoljiti le z malenkostnim plenom: 50 Din, nekaj cigaretami, štampljko kmetijske podružnice in s poselsko knjižico, ki je bila izstavljena na ime: Franc Greifoner. Ko so preiskovali pragerski orožniki drugo jutro vlom, so prejeli brzjavko orožniške postaje na Zavrčju z naznanilom, da so prišli tamkaj potepuha, ki se je izkazal s poselsko knjižico Franca Greifoner. V njegovem nahrbtniku je še bila štampljka Kmetijske podružnice na Pragerskem. Aretirani se je izgovarjal, da je služil pri dr. Glančniku in vzel pri odhodu pomotoma seboj štampljko.

Pragerski orožnik se je odpeljal takoj po prečitani brzjavki na Zavrčje in prepoznal v osumljenem klatežu že dalje časa iskanega morilca Štefana Faleža, ki je priznal svoje pravo ime, a je tajil umor.

Priznanje morilca.

Po zaslišanju na Zavrčju je bil Falež prepeljan na Pragersko, kjer se je nadaljevalo zasliševanje. Dne 24. septembra so odpeljali vklejenega Faleža v Št. Ilj v Slov. gor. in na severno mejo, kjer ga je videlo več ljudi, ki po umoru na Gačniku. Razne osebe so potrdile, da je vklejen taisti človek, ki se je klatil v omenjenem času ob meji in ki je prodal v Avstriji v Wiesu suknjo, katero je bil ukradel v noči umora v Gačniku in ki je bila last hlapca umorjene Julijane Petra Špelca. Spoznala ga

je tudi ona ženska iz Špilja, o kateri smo že poročali, da je pobegnil od nje napol obrit pred avstrijskimi žandarji. Pod težo dokazov je Falež priznal umor.

Kako je bil izvršen zločin?

Falež je izpovedal, da je vlomil v noči 28. avgusta s teležnikom na zadnji strani hiše Heričeve v Gačniku. Ko je odpahnil vrata, je stala pred njim starica, pripravljena s sekiro v rokah na odpor. Vlomilec je udaril ženo s teležnikom po glavi in ko je skušala se še dvigniti, jo je pobil z dvema udarcema na smrt. Ubito je odnesel kakih 50 korakov v sadonosnik pred hišo. Pri prebrskavanju po hiši je odnesel le 180 Din, kos svinjine in hlapčev suknjo.

Še v noči po umoru je pobegnil v Avstrijo, kjer se je potepal od Špilja proti Lučanom in proti Wiesu. Od tamkaj je krenil proti madžarski meji, hodil je po Prekmurju in sklenil med potjo iz Prekmurja v Slov. gorice, da bo vlomil v Glančnikovo graščino. Po vladu na Pragerskem je pobegnil na v Dolnji Lendavi ukradenem kolesu v Zavrč, kjer je bil prijet.

V našem listu smo še pisali, da je bil Falež obsojen leta 1925 radi umora sestre Julijane Heričeve na 8 let. L. 1929 je bil pomiloščen in je pričel kmalu po izpustitvi z novimi zločini. Falež je že izročen mariborskemu okrožnemu sodišču in sumijo, da ima na vesti več vlovov v okolici Pragerskega, Slov. Bistrice, po Pohorju in okrog Poljčan, ki so bili doslej zagrnjeni v temo. Povrh ga še zasleduje vojaška oblast kot begunca.

*

Premeščenje. Okrožni inšpektor v Mariboru in bivši veliki župan g. dr. Schaubach je prestavljen v notranje ministrstvo.

Duhovniške vesti. Celjski kaplan Gregor Zafošnik je odšel na Dunaj v svrhu cerkveno glasbenih študijev; za kaplana k mestni župniji in opatijski cerkvi pa pride dr. Alojz Osterc.

Bo že kmet plačal. Velika sramota je za nas Slovence, da nimamo toliko zavesti, da bi spoštovali samega sebe in svoj narod. Pogledjmo samo, kako nosimo tujcu svoj denar, kmetje, podeželski trgovci in prav tako meščani, celo taki, ki se štejejo za največje narodnjake. Poznamo na primer nekega takega narodnega prvaka, ki kupuje vsake vrste blago samo pri nemških trgovcih, njegova »milostljivost« pa kupuje čevlje v Gradcu, on pa tudi pri nemški tvrdki in celo konje da podkovati kovaču Nemcu. In zakaj to? Zato da Nemci ta pri Slovencih nabrani denar v Avstriji zapravljajo ali pa tudi nalagajo. Nekateri na primer imajo v Gradcu v operi abonirane lože itd. Naš človek pa dobi dostikrat za nagrado kvečjemu psenko: »Verfluchter windischer Hund«, kar je bilo nedavno slišati po celjskih ulicah

in pa zaničevalen posmeh: »Neumen kmet«. Ni še doglo, kar je neka družba Nemcev v neki celjski kavarni popivala najdražja vina. Končni račun je bil pa precej visok, nekaj čez Din 600.—, pa se je izrazil eden: »Bo že kmet plačal.« Pa je mislil tudi na podeželske trgovce. Sedaj veste, slovenski kmetje, zakaj nosite svoj denar Nemcem.

Invalidska tombola. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru priredi v nedeljo dne 4. oktobra t. l. ob dveh popoldne na Trgu svobode veliko javno tombolo v korist in podporo najrevnejšim vojnim žrtvam.

Požar. Dne 24. septembra je uničil ogenj stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje posestniku in tesarju Matiji Kodriču v Dobrenju pri Pesnici. Škoda znaša več deset tisoč Din, ker so zgorele tudi velike zaloge krme.

Slučajno izostala nesreča. V Št. Lovrencu na Pohorju vozi marenberški sodavčar Payer sodavico na tovornem avtomobilu. V torek 22. septembra je počila omenjenemu avtomobilu zadnja os v bližini postaje Št. Lovrenc, kjer pelje cesta visoko nad Dravo in je storilo kolo v reko. Avto je zadržala močna železna ograja, sicer bi bil padel s soferjem vred po bregu v Dravo.

Kostanj je tresel 7letni Viljem Šerc v Bistrici pri Rušah. Pri tresenju je prijel za trhlo vejo, ki se je odtrgala, fantek je padel na tla, si zlomil roko in se tudi na znotraj tako poškodovali, da so ga prepeljali v mariborsko bolnico.

Ogenj v Slivnici pri Mariboru. V noči od zadnje sobote na nedeljo je pogorelo v Slivnici pri Mariboru gospodarsko poslopje gostilničarja Antona Faleža. Škoda znaša nad 50.000 Din.

Za visoko osebnost se je izdajal. Po Tinju na Pohorju je hodil od kmeta do kmeta 38 letni Jožef Rostohar iz Blance. Ljudje so mu po možnosti stregli, ker se je izdajal za visoko ter vplivno osebnost, ki hoče proučiti težave kmečkega ljudstva na licu mesta in mu pomagati. Slednjič so ga pa orožniki le prepoznali, da je goljuf in ga zagrabil baš tedaj, ko se je odpravljal od župana Ferka.

Nogo si je zlomil trgovec Janez Nemec v Murski Soboti.

Vlomilci okradli trgovino. V noči od 22. na 23. septembra je bilo vlomljeno v trgovino Matije Nemšiča v Križevcih pr Murski Soboti. Vlomilci so odnesli raznega blaga za 20.000 Din. — Nemšičeva trgovina je doživela že večkrat neljube nočne obiske.

Gospodarsko poslopje žrtev požara. Dne 26. septembra je pogorelo v Čretu pri Celju gospodarsko poslopje, last vrtnarja Maksa Zupanca. Domačim se je posrečilo, da so oteli iz gorečega hleva krave in iz svinjakov prašiče.

Avto zgorel. Dne 24. septembra se je peljal novomeški trgovec Janko Golež v Metliko po prašiče. Me dvojnjo je nastal nenadoma v razplinjaču ogenj, ki je objel ves avto, da je čisto zgorel.

Ogenj uničil hišo. Dne 24. septembra je uničil ogenj v Ždinji vasi v Trškogorskem gorovju hišo posestnika Franca Strajnarja, v kateri ni nihče stanoval.